

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет з питань правової політики

01008, м.Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел.: 255-35-84

В И С Н О В О К

щодо проекту Закону про внесення змін до статей 85 та 106 Конституції України (щодо порядку призначення на посади та звільнення з посад Директора Національного антикорупційного бюро України і Директора Державного бюро розслідувань) (реєстр. № 5133 від 22 лютого 2021 року)

Комітет Верховної Ради України з питань правової політики за дорученням Голови Верховної Ради України від 22 лютого 2021 року розглянув на своєму засіданні 11 березня 2021 року (протокол № 50) поданий 237 народними депутатами України проект Закону про внесення змін до статей 85 та 106 Конституції України (щодо порядку призначення на посади та звільнення з посад Директора Національного антикорупційного бюро України і Директора Державного бюро розслідувань), реєстр. № 5133 від 22 лютого 2021 року (далі – Законопроект), та встановив таке.

Метою запропонованих Законопроектом змін є закріплення особливого порядку призначення на посади та звільнення з посад Директора Національного антикорупційного бюро України (далі – НАБУ) та Директора Державного бюро розслідувань (далі – ДБР) Президентом України за згодою Верховної Ради України, що забезпечить максимальну незалежність зазначених державних правоохоронних органів, не порушуючи балансу конституційних повноважень глави держави та парламенту України.

Для досягнення зазначеної мети авторами пропонується доповнити частину першу статті 85 Конституції України новими пунктами 25-1 і 25-2, частину першу статті 106 Конституції України новими пунктами 11-1 і 11-2, якими до повноважень Верховної Ради України додати надання згоди на призначення на посаду за результатами конкурсного відбору та звільнення з посади Президентом України Директора НАБУ та Директора ДБР, а до повноважень Президента України – призначення на посаду та звільнення з посади за згодою Верховної Ради України Директора НАБУ та Директора ДБР, з відбором кандидатур на посаду на конкурсних засадах.

Відповідно до частини другої статті 145 Регламенту Верховної Ради України в межах предмету відання Комітет робить наступні висновки:

1) згідно зі статтею 154 Основного Закону України Законопроект поданий до Верховної Ради України належним суб'єктом законодавчої ініціативи – 237 народними депутатами України;

2) прийняття поданого відповідно до статті 154 Конституції України Законопроекту не потребує викликаного системною єдністю норм Конституції України одночасного внесення змін до Розділу I «Загальні засади», Розділу III «Вибори. Референдум» і Розділу XIII «Внесення змін до Конституції України»;

3) Комітет вважає, що Законопроект відповідає вимогам статті 156 Конституції України, відповідно до якої повторне подання законопроекту про внесення змін до розділів I, III і XIII цієї Конституції з одного й того самого питання можливе лише до Верховної Ради України наступного скликання;

4) попередній аналіз Законопроекту дає змогу вважати, що у ньому відсутні положення (або подібні до них), які в раніше наданих висновках та прийнятих рішеннях Конституційного Суду України визнавалися такими, що скасовують чи обмежують права та свободи людини і громадянина або спрямовані на ліквідацію незалежності чи на порушення територіальної цілісності України;

5) у Комітету є підстави вважати, що положення Законопроекту відповідають вимогам статей 157 і 158 Конституції України;

6) прийняття Законопроекту закріпить реальні повноваження щодо призначення на посади та звільнення з посад Директора НАБУ та Директора ДБР Президентом України за згодою Верховної Ради України;

7) на думку Комітету положення Законопроекту викладені повно, чітко, є несуперечливими та дадуть змогу системно регулювати відповідні суспільні відносини на конституційному рівні. Законопроект не потребуватиме прийняття до нього пропозицій і поправок, у тому числі редакційно уточнюючого характеру;

8) Комітет вважає, що недоцільно направляти Законопроект на наукову, юридичну чи іншу експертизу до прийняття Верховною Радою України постанови про звернення до Конституційного Суду України;

9) Комітет вважає недоцільним опублікування Законопроекту для всенародного обговорення у строк до прийняття Верховною Радою України постанови про звернення до Конституційного Суду України щодо цього Законопроекту.

Члени Комітету беруть до уваги правові позиції Конституційного Суду України щодо призначення на посаду Президентом України Директора НАБУ, відповідно до яких встановлений у Конституції України перелік повноважень глави держави, зокрема й щодо повноважень призначення посадових осіб органів, визначених Конституцією України, є вичерпним (абзац чотирнадцятий підпункту 2.2 пункту 2 мотивувальної частини Рішення Конституційного Суду України від 28 серпня 2020 року № 9-р/2020, абзац шостий підпункту 2.3 пункту 2 мотивувальної частини Рішення Конституційного Суду України від 16 вересня 2020 року № 11-р/2020).

Члени Комітету зазначають, що Конституційний Суд України вже розглядав питання щодо призначення на посаду та звільнення з посади

Президентом України Директора НАБУ та Директора ДБР (у справі за конституційним зверненням Верховної Ради України про надання висновку щодо відповідності законопроекту про внесення змін до статті 106 Конституції України (щодо закріплення повноважень Президента України утворювати незалежні регуляторні органи, Національне антикорупційне бюро України, призначати на посади та звільняти з посад Директора Національного антикорупційного бюро України і Директора Державного бюро розслідувань) (реєстр. № 1014) вимогам статей 157 і 158 Конституції України). У своєму висновку Суд вказав, що «аналіз Законопроекту дає підстави для висновку, що ним передбачається розширення повноважень глави держави, яке матиме наслідком перерозподіл повноважень між Президентом України та Кабінетом Міністрів України, тому спричинить розбалансування наявної конституційної системи стримувань та противаг у механізмі реалізації державної влади в Україні та наділення Президента України не характерними для нього функціями та повноваженнями, що може призвести до поступової та завуальованої зміни балансу влади». Члени Комітету зазначають, що у Законопроекті за реєстр. № 5133 передбачається не одноосібне призначення та звільнення Директора НАБУ та Директора ДБР Президентом України, а за згодою Верховної Ради України.

Враховуючи викладене, а також положення статті 146 Регламенту Верховної Ради України, Комітет з питань правової політики вирішив:

1. Рекомендувати Верховній Раді України поданий народними депутатами України Веніславським Ф.В. та іншими проект Закону про внесення змін до статей 85 та 106 Конституції України (щодо порядку призначення на посади та звільнення з посад Директора Національного антикорупційного бюро України і Директора Державного бюро розслідувань) (реєстр. № 5133 від 22 лютого 2021 року) включити до порядку денного п'ятої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання та направити до Конституційного Суду України для одержання висновку щодо його відповідності вимогам статей 157 і 158 Конституції України.

2. Доповідачем від Комітету з цього питання під час розгляду на пленарному засіданні Верховної Ради України визначити Заступника Голови Комітету Совгирю О.В.

Голова Комітету

А.Є. КОСТІН

СЕДО ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Підписувач: Костін Андрій Євгенович
Сертифікат: 58E2D9E7F900307B0400000053E22E001E348F00
Дійсний до: 27.01.2023 0:00:00

Апарат Верховної Ради України
№ 04-26/03-2021/87618 від 11.03.2021

432689